

HULP & RECHT

Bij klachten over seksueel misbruik in de r.-k. kerk

2004

2004 T001

Utrecht 6 oktober 2004
uw kenmerk
ons kenmerk BAC/DE/fh
afdeling BAC
onderwerp

Aantekenen/Persoonlijk
De Hoopeerwaarde Pater Provinciaal

Geachte Pater

Hierbij ontvangt u het advies van de Begeleidings- en Advies Commissie (BAC) in de procedure bij klachten van seksueel misbruik *1) in de zaak

I. Inleiding

De BAC nam kennis van de bevindingen van de gemachtigde in de klacht die werd ingediend door de heer , wonende

tegen pater l , wonende

De BAC besprak deze klacht in twee instanties, t.w. op 26 mei en 16 september 2004.

II. De procedure en de ontvankelijkheid.

zoekadres
isenhowerlaan 120
Den Haag

Klager wendde zich tot de juridisch adviseur, de heer Mr. Dr. A.P.M. Meijers. Deze zond de klacht van 7 februari 2004 naar de voorzitter van de BAC. Deze wees mevrouw Mr. Drs. E.J.M. Boogaard-Derix aan als gemachtigde en informeerde de ordinaris van aangeklaagde.

postadres
isenhowerlaan 120
517KM Den Haag

Op 1 april 2004 zijn klager en aangeklaagde door de gemachtigde gehoord. Deze gesprekken werden gevoerd in aanwezigheid van mevrouw T.A.J.M. Elie als secretaris. Zij zorgde voor de verslaglegging van beide gesprekken. De verslagen werden ter vaststelling aan klager, respectievelijk aangeklaagde, gezonden.

telefoon
70 3317505

Voorgestelde wijzigingen werden verwerkt.

Vervolgens hoorde de gemachtigde op 8 april 2004 de heer , voorheen broeder , als getuige. Ook van dit gesprek werd door de secretaris een verslag gemaakt. De heer reageerde bij brief van 27 april 2004 aan de BAC op dit verslag.

mail
fo@hulpenrecht.nl

Tenslotte kregen klager en aangeklaagde de gelegenheid het dossier in te zien en hier eventueel op te reageren, alvorens dit voor de bespreking van 26 mei 2004 aan de BAC werd gezonden. Hiervan werd alleen door klager gebruik gemaakt; hij zag geen aanleiding na inzage nog te reageren.

webpage
www.hulpenrecht.nl

De gemachtigde formuleerde, ten behoeve van de beraadslagingen van de BAC van 26 mei 2004, schriftelijk haar bevindingen.

*1) Regelingen R.K. Kerkgenootschap in Nederland, Nr 12

De BAC kwam in haar bespreking van 26 mei 2004 tot het oordeel dat - alvorens tot advisering te kunnen komen - nader onderzoek gewenst was. Hierop werd de zaak terug verwezen naar de gemachtigde en werd aan klager verzocht om aan te geven of hij nog meer getuigen zou kunnen laten horen.

Klager heeft hierop de heer [] als getuige aangedragen. Op 7 september 2004 is deze getuige door de gemachtigde gehoord.

Ook bij dit gesprek was mevrouw T.A.J.M. Elie als secretaris aanwezig. Zij zorgde voor de verslaglegging en zond het verslag ter vaststelling aan de getuige; enkele kleine wijzigingen werden op diens verzoek verwerkt.

Aansluitend werd aangeklaagde voor de tweede maal gehoord, eveneens in aanwezigheid van Mevrouw T.A.J.M. Elie als secretaris. Zij zorgde voor de verslaglegging en zond het verslag ter vaststelling aan aangeklaagde. Deze stelde één wijziging voor; deze werd verwerkt.

Klager noch aangeklaagde maakte gebruik van de aangeboden mogelijkheid het aanvullende dossier in te zien.

De BAC besprak de zaak in tweede instantie op 16 september 2004. In deze bespreking deed de gemachtigde mondeling nader verslag van haar bevindingen.

De BAC heeft voorzover zij dit heeft kunnen nagaan, vastgesteld:

- dat de desbetreffende procedureregels door de gemachtigde zorgvuldig zijn gevolgd;
- dat er geen beletselen zijn voor de ontvankelijkheid van de klacht.

III. Hetgeen wordt gevorderd.

Klager stelt in zijn klaagschrift van 7 februari 2004 dat hij tussen 1966 en 1968 tijdens zijn verblijf op het internaat [] op 14 jarige leeftijd seksueel is misbruikt door aangeklaagde. Hij geeft aan dat uit zijn recherches blijkt dat aangeklaagde een pater is van de []

Wilsenhoutlaan 120

517KM

1-Gravenhage

Telefoon

70 3317505

mail

info@hulpverlening.nl

Homepage

www.hulpverlening.nl

Voorts stelt klager dat de rector van het internaat, broeder [] van de kerkelijke orde van [], door deze zaak in de doofpot te stoppen, de kerk heeft beschermd en hem heeft geschaad. "Was dit toentertijd bespreekbaar gemaakt, dan had ik op dat moment geholpen kunnen worden en was ik niet nu, na al die jaren, met dit probleem geconfronteerd. Bovendien had [] toen voor zijn misdrijf justitieel vervolgd kunnen worden, wat nu niet meer mogelijk is vanwege de verjaring van mijn zaak.

Ik verwacht daarom dat de kerk haar morele verplichting nakomt en haar verantwoording in deze aangelegenheid neemt en:

1. Er voor zorgt dat pater [] niet meer in de gelegenheid komt tot het plegen van dergelijke misdrijven.
2. De kosten verbonden aan mijn therapie vergoedt en wel zonder tussenkomst van mijn verzekering.
3. Rector [] ter verantwoording roept over de manier waarop hij toentertijd deze zaak behandeld heeft."

IV. Een samenvatting van de door klager gestelde feiten

De klacht betreft gedragingen van aangeklaagde jegens klager in de periode (1966-1968) waarin hij als leerling verbleef op het internaat []

[] Aangeklaagde was in die tijd als pater verantwoordelijk voor de verzorging en opvoeding van de jongens van het internaat (onder meer als surveillant).

Op enig moment werd klager in verband met een pijnlijk stuitje behandeld door aangeklaagde. Zijn stuitje zou vaker moeten worden ingesmeerd. Aangeklaagde

haalde hem hiervoor 's avonds uit zijn chambrette en nam hem mee naar de kamer die hij op de slaapzaal in gebruik had. Daar heeft het seksueel misbruik (masturberen op de schoot van aangeklaagde) plaatsgevonden. Het misbruik heeft zich een aantal keren herhaald; daarbij was ook sprake van andere handelingen (gemasturbeerd worden en anaal betasten).

Klager is door deze gedragingen en de daarmee gepaard gaande geheimhouding geïsoleerd geraakt en vereenzaamd. Het voelde tweeslachtig: enerzijds vond hij het prettig - hij was 14 jaar en alles aan het ontdekken - en anderzijds voelde hij dat het niet goed was.

Klager geeft aan dat hij, gelet op de omstandigheden (aangeklaagde was aardig, klager had behoefte aan een vaderfiguur) geen 'nee' heeft kunnen zeggen tegen aangeklaagde.

Op een dag is klager door broeder aangesproken. Deze was kwaad en heeft hem gevraagd of hij met pater op de slaapzaal 'aan het rotzooien' was. Klager heeft dit opgevat dat broeder daarmee doelde op de seksuele handelingen tussen klager en aangeklaagde. Hij meent dat broeder s nalatig is geweest en de kerk heeft beschermd; hij neemt het hem kwalijk dat hij hierdoor geen hulp heeft gekregen. Aangeklaagde had strafrechtelijk vervolgd moeten worden, hetgeen nu niet meer mogelijk is, omdat het feit inmiddels is verjaard.

Klager stelt dat hij na dit gesprek met broeder aangeklaagde niet meer heeft gezien. Hij neemt aan dat aangeklaagde huisarrest in het klooster heeft gekregen tot 'de zaak bekoeld was'.

Het is klager nooit duidelijk geworden of zijn ouders op de hoogte zijn gesteld.

Achteraf vermoedt klager dat dit niet het geval is geweest.

Klager heeft dit seksueel misbruik, het 'geheim', jaren verdrongen. Eerst op latere leeftijd is hij met het daardoor veroorzaakte trauma geconfronteerd. Momenteel heeft hij hulp van een psychotherapeut.

V. De reactie van de aangeklaagde

Aangeklaagde stelde op 1 april 2004 – kort samengevat – dat hij zich van de door klager genoemde seksuele gebeurtenissen/handelingen niets kan herinneren. Hij herinnert zich ook klager niet uit die periode. Hij heeft na ontvangst van het klaagschrift veel over de klacht nagedacht, doch er is bij hem geen enkel lampje gaan branden.

Het is juist dat hij in de periode 1966 – 1968 als pater werkzaam was in het genoemde internaat. Hij is daar echter niet vervroegd weggegaan. Hij is van 1965 tot de opheffing van het internaat gebleven. Het is juist dat hij surveillant was. In die hoedanigheid had hij de verantwoordelijkheid voor zo'n 120 jongens.

Met zijn huidige provinciaal heeft hij over de klacht gesproken. Volgens de provinciaal zou hij nooit op non-actief zijn gesteld.

Hij herinnert zich geen gesprek met broeder over door hem (pater) gepleegde seksuele handelingen met klager.

Broeder herinnert hij zich nog wel. "Hij werkte bij mij in de groep. Hij is later uitgetreden. Ik heb hem niet meer gesproken. Hij heeft kennis gekregen aan iemand van het internaat. Ik weet niet wanneer." (citaat uit het verslag).

Aangeklaagde kan zich nog vaag twee voorvallen herinneren waarbij hij jongens heeft verzorgd aan hun geslachtsdelen (ontstoken testikels en een jongen die besneden was).

Ondanks dat aangeklaagde zich niets van de door klager genoemde voorvallen kan herinneren, sluit hij niets uit. "Als dit is gebeurd, hetgeen ik mij niet herinner, dan schaam ik me daar diep voor." (citaat uit verslag)

Aangeklaagde sluit niet uit dat het zo is gebeurd. Hij zegt echter dat hij – voorzover hij zich herinnert – nooit intieme contacten met jongens heeft gehad. Hij zegt ook dat hij zich kan voorstellen dat hij 'een scheve schaats gereden heeft'. Hij geeft aan in een eerdere periode problemen met seksualiteit te hebben gehad.

Maar ook "Gedane zaken nemen geen keer. Waarom zou ik het verbloemen. Als ik het wist, zou ik het nu zeggen."

Gelet op de details die door klager worden genoemd sluit aangeklaagde een persoonsverwisseling uit.

Met betrekking tot de verklaring van de getuige de heer (zie hierna) geeft aangeklaagde op 7 september 2004 aan dat hij zich de heer nog wel herinnert, ook uit de tijd van . Hij kan zich echter niets herinneren van het door de getuige geschetste voorval.

Op 7 september 2004 verklaarde aangeklaagde ook dat hij de laatste tijd veel heeft nagedacht "mij staat vaag iets bij van seksuele handelingen met een jongen van het internaat. Dat was eerder dan de situatie waar het nu over gaat".

VI. De verklaringen de getuigen

De getuige (broeder) heeft – voor zover hier van belang – als getuige verklaard dat hij zich zowel klager als aangeklaagde kan herinneren uit de periode dat ook hij verbonden was aan het internaat "

De getuige verklaarde dat aangeklaagde destijds zijn huwelijk heeft ingezegend; tot op heden is er nog contact.

Van seksueel misbruik van klager door aangeklaagde weet hij niets. Als hem daarover iets bekend was geweest, had hij zeker maatregelen genomen.

De getuige verklaarde over een voorval met aangeklaagde in de periode september 1965 en maart 1966, toen hij verbleef in het internaat "

. Kort samengevat komt dit er op neer dat hij bij pater op zijn kamer moest komen voor seksuele voorlichting. Bij deze voorlichting heeft pater hem een seksueel getint voorstel gedaan.

VII. De beoordeling door de BAC

Tussen partijen staat, als onbetwist het volgende vast:

- In de periode van 1966 – 1968 verbleef klager als leerling op het internaat
- Aangeklaagde was daar in die periode ook en was als pater verantwoordelijk voor- en belast met de verzorging en opvoeding van de jongens van het internaat (onder meer als surveillant);
- Aangeklaagde had als surveillant de beschikking over een kamer bij de slaapzaal.

Klager legt over hetgeen gebeurde een duidelijke en gedetailleerde verklaring af.

Aangeklaagde betwist de gestelde handelingen, althans hij stelt zich hiervan niets te herinneren. Daarnaar gevraagd sluit hij echter niet uit dat het is gebeurd.

Op 1 april 2004 verklaart aangeklaagde dat hij – voor zover hij zich herinnert – nooit intieme contacten met jongens had, Op 7 september 2004 vertelt aangeklaagde dat hij de laatste maanden veel heeft nagedacht en dat hem vaag iets bij staat van seksuele handelingen met een jongen van het internaat

De getuige 4 verklaart over zijn ervaringen met aangeklaagde zeer geloofwaardig en genuanceerd. Hoewel aangeklaagde zich ook dit voorval niet weet te herinneren, sluit hij ook niet uit dat dit zich heeft afgespeeld als door de getuige verwoord.

De BAC is van oordeel dat:

- de verklaringen van klager en de getuige 4 - in onderling verband en samenhang beschouwd en gelet op de overige omstandigheden zoals die uit de verklaringen blijken - geloofwaardig zijn;
- het beeld dat hieruit van aangeklaagde ontstaat is het beeld van iemand die zijn contacten met de jongens heeft geseksualiseerd en grenzen heeft overschreden.

De BAC acht de conclusie gewettigd dat aangeklaagde zich heeft schuldig gemaakt aan seksueel misbruik, zoals omschreven in art. 2.3. van de procedure.

Ten aanzien van de vorderingen van klager is de BAC van oordeel dat:

- aangeklaagde in de uitoefening van zijn pastorale taken niet meer in contact met jongeren moet komen;
- de procedure beperkingen kent voor wat betreft vergoeding van kosten van therapeutische hulp;
- broeder 4 niet binnen de termen van de procedure valt; hij is in deze geen aangeklaagde; bovendien valt hij als uitgetreden priester niet onder de iurisdiction van een kerkelijke ordinaris.

VIII. Het advies van de BAC

De BAC adviseert:

- te voorkomen dat aangeklaagde in de positie wordt gebracht dat hij in de uitoefening van zijn pastorale taken individuele contacten met jongeren heeft;
- aangeklaagde nadrukkelijk te confronteren met de inhoud van dit advies;
- klager financieel tegemoet te komen in door hem te maken en nog te maken kosten voor therapeutische hulp, zulks met inachtneming van art. 13.1.c van de procedure;
- klager conform art. 14.3. van de procedure te informeren over de afhandeling van dit advies en - zo hij dit wenst - pastoraal te ondersteunen.

In het vertrouwen u hiermee van dienst te zijn en - conform artikel 14.3 van de procedure - in afwachting van uw bericht over de afhandeling van deze klacht,

met vriendelijke groet en de meeste hoogachting,

Prof. Dr. M.H.F. van Uden,
Wvd. voorzitter

T.A.J.M. Elie,
ambtelijk secretaris